

Nakladatelství Paseka

Joanna Batorová
Pískový vrch

Joanna Batorová

PÍSKOVÝ VRCH

NAKLADATELSTVÍ PASEKA
PRAHA – LITOMYŠL

PŘELOŽILA IVETA MIKEŠOVÁ

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie.

Za obsah publikace odpovídá výlučně autor. Publikace nereprezentuje názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejím obsahem.

PIASKOWA GÓRA

Copyright © Grupa Wydawnicza Foksal, 2013

Translation © Iveta Mikešová, 2015

ISBN 978-80-7432-587-8

Rodině

Všechny postavy z *Pískového vrchu* jsou smyšlené. Jejich eventuální podobnost se skutečně žijícími osobami je náhodná.

ZAČÁTEK

Jad'a se valí a kotoulí. Dominika je lehká a křehká. Kdyby na ni Jad'a spadla, její kosti by s křupnutím praskly jako kornoutek na zmrzlinu. Dominika to však jistí rychlostí, kličkuje a uniká. Poskakuje a prohýbá se jako zajíc z *Jen počkej*... Pokaždé, když se k sobě ty dvě přiblíží, hrozí kolize, a nebezpečí roste přímo úměrně vzdálenosti, z jaké do sebe narážejí. Jad'a je pořád na tom samém místě a Dominika odlétá a přilétá těsně při zemi. Nouzově přistává na Pískovém vrchu, a jak brzdí, jiskry jenom lítají, avšak vzápětí už v chuchvalcích prachu zase startuje.

Jad'a by byla radši, kdyby se od sebe moc nevzdalovaly a Dominika kdyby tolik nelítala. Matčíným přáním je, aby se dcera usadila a něčeho se chytla. Nelíté furt, draku, opakuje jí, přestože ví, že dcera nemá ráda, když mluví po venkovsku. Ona je taková městská. Vezme, mamí, a ne vezne, opravuje ji chytrolínka, rozsvítit, a ne rožnout, svému, a ne svojemu. Jako kdyby v tom byl rozdíl. Jad'a žádný nevidí. Jad'a chce vidět to samo.

Sedni už chvílku na zadek, ty draku, ty poletucho jedna, říká a rukou poklepává vedle sebe na gauč, sedej, zapínám telku. Jad'a se uvelebuj ve vysezeném hnízdě, které kdysi patřilo jejímu muži, Stefanovi. Sedával v něm, když se vrátil z práce a usínal u televizních novin nebo u nedělního přírodopisného filmu o životě exotických zvířat nebo hmyzu. Dívej

na toho hada, ten má ale hlavu! vykřikoval nebo se dloubal v nose, a to, co vydoloval, cvrnkal do květináče s palmou. V hloubi hnízda si hýčkal stříbrné vejce láhve, ze kterého se nic nevylihlo. Jaďa si hnízdo přivlastnila až několik let po mužově smrti. Teď se ze Stefanova místa dívá na telenovelu a chce, aby se Dominika dívala s ní. Jako matka s dcerou. Ona na místě matky-vdovy a Dominika na jejím bývalém místě, které teď připadlo jí. V tomto díle bude, že Marie Celesta je těhotná s tím černovlasým, co má knírek jako Leoncio z *Isaury* a co Jaďa zapoměla, jak se jmenuje. Možná Luis Alfredo.

Jadě se často pletou fakta a data, ale stále má sny. Staré a nevhodně používané, ale má. Jaďa nerada něco vyhazuje. Lepší je to schovat, protože se neví, kdy se co může hodit. Staré je často mnohem kvalitnější než nové, a člověk jako když to najde. Hledejte a naleznete, říká Jaďa a kutá ve vrstvách věcí nahromaděných v prádelníku jako horník v ložisku valbříšského uhlí. Všechno už má naplánované: dceřinu róbu i svatbu v kostele. V šatech, jaké ona neměla. Ona šla k oltáři v šatech ze záclon po Němcích, oteklé nohy nacpané do lodiček, co ji tlačily, to byla ale bolest. Dominika bude jako vystřižená z módního časopisu, jako dcera nějakých podnikatelů, lázeňských doktorů ze Szczawna. Šaty bude mít ze salonu Sabrina na náměstí nebo se pro ně pojede rovnou do Vratislavi. Aby byl i korzet a závoj. A všechno se to natočí na video. Závoj už jí matka potají sama vyšívá. Tím se snad nějak přikryjí ty ježaté divošské vlasy, pospínají se sponečkami a perličkami. Ale kolik toho musela vypárat, než se začalo dařit. A potom kočárem s koňským spřežením na hostinu na zámku Kníže, v šatech a v závoji povlávajícím ve větru. Až těm, co tomu nevěřili, polezou oči z důlků a oněm úžasem nad tou krásou a tím štěstím, které je nikdy nepotká. Ještě není pozdě a jizvu na Dominičině tváři už skoro není vidět, možná jenom, když se rozčílí.

Především se ovšem Dominika nemůže vdávat tak hubená a lehká, aby ji každý závan větru mohl vzít a vláčet sem a tam. Musí se něčím zatížit, něčím výživným přizemnit. Dominika pěstuje na okně bazalku, a když odjede, v lednici po ní zůstávají věci, které Jaďa váhavě očichává, zkoumá špičkou jazyka. Nedáš si trošku bigosu s brambůrkami, nechceš řízeček? Taďucho nejeducho! Jaďa nemá nic proti zahraničním manželům, ale jídlo, myslí si, je nejlepší to polské, a ona nemusí zkoušet žádné jiné, aby si udělala názor. Ten už má dávno hotový a není třeba na něm vůbec nic měnit, tisíceré díky.

Dělá dceři místo vedle sebe na gauči, nabízí jí sladkosti nakoupené v akci. Dvanáct kousků plus dva grátis, opravdové terno z Realu. Takový velký obchod vedle domu, to je zábava a úspora, jakou Jaďa umí ocenit, jelikož kupování nepotřebných věcí za poloviční cenu ji přichází dost draho. Rovná piškoty máčené v čokoládě úhledně na talířek a přistrkuje dceři, mlaská, taková dobrota. Však já už si tě vykrmím, ty nejeducho. Dominika už dávno ví, že Tádka, který nechtěl jíst, odnesl vítr. Letěl chycený červeného balónku, letěl nádherně, země zůstala daleko a nebe na dosah ruky, hladké jako blankytné sklo. Takže malá Dominika plivala červenou řepu, zvracela telecí pářečky, na které matka stála dlouhou frontu, a čekala, až i ji vítr odnese, někam do NSR, a možná ještě dál, na ostrovy Bula-Bula, a Pískový vrch bude už jenom tečka na obzoru, ne větší než mušinec. Ale pohádka skončila jinak. Tádka bombardovali smaženými řízký, trefovali se do něho oštěpy žebírek, až se nacpal, přibral na váze a spadl. Znornálněl, jak říká Jaďa, a začal jíst. Teď je určitě někde pěkně usazený.

Takže matka chce, aby se dcera usadila, a dcera se snaží pohnout z místa usedlou matkou a přemlouvá ji, aby s ní odjela za hranice. Síly jsou celkem vyrovnané, takže tkví zapřené jedna o druhou, jedna bez druhé se nehne. Matka

si trvá na svém, ne a ne, ale dcera ji láká, poletuje kolem, třepotajíc křídly, a znenadání píchne matku do měkkého těla, hni sebou, Bruno, já tě odsud dostanu. Dominika posílá pohlednice, které vybuchují barvami jako malé petardy, a píše, až přijedeš, mami, tak uvidíš to krásné město, co je na pohledu, ale samozřejmě větší, mnohem opravdovější. Jsou tu teplé večery a restaurace, ve kterých hraje živá hudba, a melouny jsou tak veliké, že do půlky se vejde mimino jako do kolébky. Schody vedou dolů přímo k moři, kávu máme s krásným výhledem a na jaře tu hory kvetou bíle, žlutě, fialově. A to všechno vůbec není až tak drahé, pokud to nebudeš přepočítávat na zloté. Všichni budeme mít radost z tvého příjezdu, celá rodina, a vůbec s tím nebudeme mít žádné zvláštní výdaje, právě naopak, budeš se nám tu moc hodit, však uvidíš. Ale Jaďa si myslí, že všichni ti Dominičini, co tam prý na ni čekají, že to je přece jasná Sodoma Godomora. Jeden jakýsi přičmoudlý, a i když má vzdělání, tak chodí v hadrech, trhan ověšený náhrdelníky a korálky, a druhá babochlap, teplajznice, a všichni na jedné hromadě, že nevíš, kdo s kým a čí je to děcko, co se motá kolem. Šilenci a potřeštenci, a žádná normální rodina, která se skládá z otce, matky a dětí, spojených svátostí a citem, plus babička na hlídání, dokud je smrt nerozdělí. Ta Dominičina rodina, Bože smiluj se, a kdyby aspoň tak nějak v ústraní, potajomku, a ne všem na očích. Ale to ne, oni se předvádějí, všem vystavují na posměch, jako kdyby byli hrdí na tu svou potřeštnost. Ale co když někdo jí, Jadě, vytkne, no vy jste tu dceru ale vychovala, taková ostuda, když tam pojede. Ostuda, i kdyby tomu Jaďa nerozuměla v tom cizím jazyku. Stefan, ten panečku měl hlavu na jazyky, a kdyby svůj talent nezahodil, šprechal by a parléfrancézil. Ale ona si ani z ruštiny už nic moc nepamatuje, nanejvýš tak skólka, tavárišč Stalin a dasvidánija. A kromě toho, co by tam tak asi jedla? Olivy teda určitě ne. To je jako jíst nějakou shnilotinu!

Jadřa Dominice uhlazuje černé vlasy, jako by si uhlazovala svoje. Ty máš ještě všechno před sebou! říká. Přeškrťává Dominičiných třiatřicet let. Sfoukává je jako drobky ze stolu. Takže za Dominikou není vůbec nic. A jestli udělá krok dozadu, spadne do propasti. Jadřa ale říká, že přece kdyby něco, tak se vždycky může vrátit na Pískový vrch.